

Entrevista a Esteve Soler

Anna Pérez Pagès

Cada cop és més difícil trobar un moment per parlar amb calma amb aquest dramaturg nascut a l'Hospitalet i criat al Bages, que va deixar Manresa per traslladar-se a la seva ciutat adoptiva, Barcelona, i que ha estat exercint d'urbanita ocasional allà on l'estrenen i el conviden, que no són pocs destins. Els seus textos han aconseguit una projecció internacional gràcies sobretot a una trilogia que encara està donant els seus fruits, i que en el fons té molt a veure amb la seva manera de ser, ordenada i previsor. La mirada com a dramaturg d'Esteve Soler —sistemàtica i corrosiva, irònica i compassiva alhora— s'ha forjat a base d'hores davant d'una pantalla de cinema i d'infinite lectures a la biblioteca de l'Institut del Teatre, on a part de llicenciar-se en Direcció i Dramatúrgia, es va llegir els clàssics del teatre universal i contemporani —segons creuen el bibliotecaris— per ordre al-

fabètic. Per després portar-los la contrària i retre'ls homenatge, tot alhora.

Quan escrius una trilogia contra el que podríem definir com «valors de la societat contemporània», et plantejes un discurs a favor d'altres valors o és un pur exercici de nihilisme?

Diu Edward Albee —i ell ja ho va treure de Samuel Beckett— que si fos un pessimista, no escriuria. I ho comparteixo totalment. Si escrius, dónes per fet que és possible una comunicació, o sigui, que es pot dir alguna cosa, que tenim l'habilitat per expressar-la, i que algú ens escoltarà i ens entendrà. Si es produeix tot això, ja pots estar molt content, gairebé pots anar obrint una ampolla de cava.

La quotidianitat i la desmitificació del tòpic poden ser el millor punt de partida per a l'abstracció i les idees més genèriques?

A les obres *Contra el progrés*, *Contra l'amor* i *Contra la democràcia* hi ha una voluntat d'abordar un tema aparentment positiu, assumit com a indiscutible per tothom, i enfocar-lo des d'un altre punt de vista, demostrar que es tracta d'una idea que hem corromput. Això m'obliga, primer, a buscar aquesta identificació positiva i familiar de l'espectador i, més tard, a trencar-la, a portar-la sovint cap a l'estranyament i l'abstracció. Per a mi, assolir a l'inici aquesta proximitat emocional amb l'espectador és imprescindible.

A les teves obres, l'humor fa un tomb cada cop més gran cap al cinisme i l'humor negre. L'absurd és l'única manera d'explicar la realitat que ens envolta?

No n'hi ha gaires més, però jo em sento especialment còmode treballant amb una sèrie de gèneres marginals com el surrealisme, el *grand guignol*, el burlesc o l'*esperpento*, que comparteixen un cert element absurd.

Creus en una funció crítica i social del teatre?

Crec que el teatre —més específicament que cap altre mitjà o gènere— té en el

seu ADN la idea de posar en dubte l'*statu quo* de l'espectador, de fer de mirall d'una comunitat i fer-la sentir incòmoda d'una manera o altra, posant damunt de la taula un seguit de valors quotidians que ens engloben com a societat i distanciant-nos-en, presentant-los com a estranys. Evidentment, és essencial captar l'atenció del públic durant l'obra —«entretenir-lo», si ho volem dir així—, però el teatre també necessita la seva condició de mirall deformant.

Què dona més joc a escena, el cinisme o la ingenuïtat?

Crec que he jugat amb tots dos en aquesta recerca de l'estranyament que comentàvem fa una estona. Tot i que no són els únics, són dos bons recursos per aconseguir les reaccions que desitgem del públic.

Sobre la internacionalització dels teus textos i els muntatges que se n'han fet a l'estranger, quines conclusions en treus? T'ha ajudat a mirar-te el teu teatre des d'una altra perspectiva?

Em sento molt sorprès i agraït amb totes les portes que s'han obert a l'estranger per a les meves obres. Sentir-se

estimat és un dels motors de qualsevol creador i veure que s'aprecia el teu treball és fantàstic, vingui d'on vingui aquest suport. En tot cas, és cert que existeix una certa relació entre aquelles obres meves que han tingut una major difusió i les que he escrit lliurement i no per encàrrec. En aquest sentit, el que ha passat els darrers anys m'ha fet adonar que escriure per a un altre és una feina que no m'interessa, excepte en el cas que l'encàrrec vulgui que sigui fidel a la meua manera d'escriure.

I aquesta teua manera d'escriure en realitat té unes influències clares? Autors de referència i/o lectures contemporànies que entronquin d'alguna manera amb el tipus de teatre que fas?

De fet intento ser un bon espectador de tot tipus de ficcions (còmic, teatre, cinema, ràdio...) i les influències determinants de la meua escriptura són moltes i variades. En tot cas, sento Buñuel i Albee extremadament propers, per la seva manera d'entendre l'art i la vida.

Ja per acabar, en aquest número de PAUSA dediquem el dossier al teatre i a la reconquesta de la realitat, per tant volia treure també aquí el tema.

Com creus que la realitat es cola en la percepció del món d'un dramaturg? I qui diu realitat, diu la informació (o sobredosi d'informació) que ens arriba a través dels mitjans de comunicació i que fins i tot viatja a velocitats incalculables a través de les xarxes socials? La sabem digerir i convertir en material literari?

En referència al dossier de PAUSA, t'he de dir personalment que jo no crec que ni el teatre ni cap altre gènere estigui reconquerint la realitat. En tot cas, el que em sembla que passa és que hi ha un procés de desgast molt marcat de determinades maneres d'entendre la narrativa —potser per aquesta mateixa sobredosi que tu esmentes— i que ens porta a barrejar estils i tendències amb la voluntat de trobar alguna cosa una mica més fresca i aparentment original, com la introducció del llenguatge dels documentals. L'excés d'informació que patim a diari em sembla pertorbador i em pregunto si n'acabarem pagant un preu, més enllà de la desorientació evident en la qual tots vivim.

*Anna Pérez Pagès
és periodista i filòloga.*